

Aan
Kopie aan

Minister van SZW
Staatssecretaris van SZW

nota

Aanpak Hervormingsagenda Inkomensondersteuning

TER BESLISSING

Directie

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Uiterlijk bij
19 februari 2025

Bijlage(n)
3

Aanleiding

In het Regeerprogramma is aangekondigd dat het kabinet de inkomensondersteuning wil hervormen, met drie doelen: inkomensondersteuning moet bestaanszekerheid bieden, deze moet makkelijker te begrijpen zijn en (meer) werken moet lonen. Op verschillende onderdelen van inkomensondersteuning lopen trajecten voor vereenvoudiging. U bent coördinerend bewindspersoon. U heeft aangegeven behoefte te hebben aan een **1** rotekaart voor deze kabinetsperiode en verder. Met de rotekaart willen we met u komen tot prioritering en fasering. Zodat duidelijk is hoe we, stap voor stap, echt het verschil gaan maken in vereenvoudiging voor mensen.

In deze nota vindt u een voorstel voor de vervolgaanpak van de Hervormingsagenda. Parallel ontvangt u een nota met het bestedingsvoorstel en deze week ontvangt u ook een nota over de Hervorming belastingen en toeslagen.

Graag bespreken we deze nota en de bijlage met u in de beleidsstaf van 5 maart. We streven er naar dan voor de verschillende trajecten korte fiches (projectplannen) beschikbaar te hebben. Bedoeling van die bespreking is om van u te vernemen wat accenten of rode draden bij de verdere uitwerking van de rotekaart moeten zijn.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het voorstel voor de vervolgaanpak voor de rotekaart en het beleidskader (jaarlijks overzicht van beleidsopties en richtingen), en om dit in juni aan de Kamer aan te bieden?
- Kunt u zich vinden in de inhoudelijke scope (bijlage 3), mist u nog onderwerpen die betrokken zouden moeten worden in het proces van prioritering en fasering?
- Heeft u nu al reflecties bij het afwegingskader die u wil meegeven? Voorstel is om de impact op mensen als zware factor mee te wegen, naast bijvoorbeeld capaciteit, budgettaire en uitvoeringsgevolgen.
- Gaat u akkoord met de houd van de concept-Kamerbrief met de beleidsreactie op de Handreiking van de IBTD over 'Ritme voor vereenvoudiging'? Voorstel is deze brief door de staatssecretarissen van Financiën, mede namens u, te verzenden.

4

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Aanpak Hervormingsagenda Inkomensondersteuning

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

routekaart voor deze kabinetsperiode en verder. M
vervolgaanpak van de
Hervormingsagenda.
beleidsstaf van 5 maart.
vervolgaanpak voor de routekaart en
het beleidskader (jaarlijks overzicht van beleidsopties en richtingen),
inhoudelijke scope (bijlage 3), mist u nog
reflecties bij het afwegingskader

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Zie opmerkingen
Algemeen: te sterke nadruk op procescoördinatie, te weinig op inhoudelijke basis van waaruit rol wordt ingevuld (visie op
nationaal inkomensbeleid) en gestuurd

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

inhoud van de concept-Kamerbrief met de
beleidsreactie op de Handreiking van de IBTD over 'Ritme voor
vereenvoudiging'?
mede namens u, te verzenden.

 Nummer: 4 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

Kernpunten

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025

- In het Regeerprogramma is de Hervormingsagenda inkomensondersteuning aangekondigd. U bent coördinerend bewindspersoon. U heeft aangegeven behoefte te hebben aan een routekaart voor deze kabinetsperiode en verder.
- Vereenvoudiging is zowel een ambtelijke als een bestuurlijke opgave. Vanwege de vele trajecten die er lopen of wenselijk zijn, noopt het de organisatie tot prioritering en fasering. Tegelijkertijd is het van cruciaal belang dat er voortgang wordt georganiseerd en dat er keuzes aan u kunnen worden voorgelegd die passen in de strategie voor vereenvoudiging, dus in lijn zijn met een lange termijnvisie op het stelsel.
- Het voorstel is ¹ vanuit de betrokken directies een kernteam Hervormingsagenda in te richten met als ambtelijk opdrachtgever DG SZI. Het kernteam krijgt de opdracht om lean en mean:
 - ² Overzicht te creëren vanuit impact op mensen ⁴ de lopende en gewenste trajecten (conceptoverzicht in bijlage 3) inclusief vereiste capaciteit. Dit overzicht is ter prioritering en fasering aan de ambtelijke top en aan u als coördinerend bewindspersoon.
 - De losse trajecten binnen SZW samenbrengen in één Hervormingsagenda met routekaart voor korte, middellange en lange termijn, waarover we jaarlijks rapporteren en met goede aansluiting op budgettaire besluitvorming. De regie blijft liggen bij de individuele trajecten. De grote brokken van het SZW-deel van de hervormingsagenda (WIA/KO/Participatiewet/WW) kennen ook hun eigen besluitvormings-, en parlementaire proces. Hetzelfde geldt voor het traject Hervorming belastingen en toeslagen.
 - Zicht houden op de samenhang/kruisverbanden, zorgdragen dat deze inzichten meegenomen worden in de losse trajecten zodat het stelsel als geheel ook beter gaat werken voor mensen (wanneer is de Hervormingsagenda een succes?).
 - Samenwerken met de andere departementen, publieke dienstverleners, medeoverheden en de mensen om wie het gaat.
- Voorstel is om met ingang van de ⁵ jaarbesluitvorming 2026 een proces voor vereenvoudigingsvoorstellen te organiseren zodat deze voorstellen vanaf dan jaarlijks aangesloten worden op de budgettaire besluitvorming. Dit sluit aan op de doorontwikkeling van de Vereenvoudigingsagenda. De huidige jaarlijkse Vereenvoudigingsagenda sociale zekerheid wordt gepromoveerd van een instrument voor rapportage naar een instrument voor agendering, met goede aansluiting op jaarlijkse budgettaire besluitvorming. Deze inzet sluit aan op de aanbeveling uit de handreiking 'Ritme in vereenvoudiging' die de Inspectie Belastingen, toeslagen en douane onlangs aan het Ministerie van Financiën heeft aangeboden. In bijgevoegde concept-Kamerbrief (bijlage 1) wordt, mede namens u, door de staatssecretarissen van Financiën een reactie gegeven op deze handreiking (bijlage 2). In de concept-Kamerbrief staat over de Hervormingsagenda opgenomen dat in het proces van de uitwerking van de Hervormingsagenda u de aanbeveling om een jaarlijks besluitvormingsmoment vorm te geven, zal betrekken.

Pagina: 2

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

vanuit de betrokken directies een kernteam

Hervormingsagenda in te richten met als ambtelijk opdrachtgever DG SZI. Het

Overzicht te creëren vanuit impact op mensen,

De losse trajecten binnen SZW samenbrengen in één Hervormingsagenda

met routekaart voor korte, middellange en lange termijn,

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Vanuit (eigen) visie op inkomensbeleid:

- rechtvaardige inkomensverdeling, waarbij werken mag en moet lonen
- zekere mate van herverdeling van primair inkomen
- aanvullende inkomensondersteuning bij ziekte, werkloosheid, pensioen etc
- verminderen van afhankelijkheid van gemeentelijk 'pleisterwerk'

 Nummer: 4 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

 Nummer: 5 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Voorjaarsbesluitvorming 2026 een proces

voor vereenvoudigingsvoorstellen te organiseren zodat deze voorstellen vanaf dan jaarlijks aangesloten worden op de budgettaire besluitvorming.

instrument voor agendering,

proces van de uitwerking van de

Hervormingsagenda u de aanbeveling om een jaarlijks

besluitvormingsmoment vorm te geven, zal betrekken.

Toelichting

Aanleiding hervorming inkomensondersteuning

Zoals ook beschreven in eerdere brieven en het Regeerprogramma functioneert het stelsel van inkomensondersteuning voor een deel van de mensen niet goed. Vereenvoudiging is daarom noodzakelijk. De afgelopen jaren hebben signalen uit de praktijk en rapporten van verschillende commissies ons gewezen op de onbedoelde effecten van de complexe wetgeving in de sociale zekerheid. De stelselbrede rapporten van bijvoorbeeld het IBO Vereenvoudiging sociale zekerheid en van de Commissie sociaal minimum hebben inzicht gegeven in waar regelingen en het stelsel onvoorspelbaar of ontoegankelijk zijn voor mensen. Uit deze rapporten blijkt enerzijds dat voor veel mensen het gebruik van de sociale zekerheid zonder problemen gaat. Anderzijds is duidelijk dat het voor een brede groep mensen complex is.

De **1** complexiteit kan bij mensen voor onzekerheid zorgen over rechten, plichten, het inkomen en de ondersteuning. Zij weten bijvoorbeeld niet op welke regeling zij recht hebben, of kunnen niet voorspellen wat hun inkomen wordt als ze gaan werken. Daarnaast kunnen mensen onzeker zijn over het voldoen aan plichten die bij de uitkering horen. **Complexiteit van wet- en regelgeving kan een oorzaak zijn van het maken van fouten en niet gebruik.** Tot slot kunnen mensen onzeker zijn over de ondersteuning: zij weten niet altijd waar ze moeten aankloppen voor hulp, bijvoorbeeld voor het vinden van werk of een vervolgitkering.

De complexiteit kan afdoen aan het behalen van de beleidsdoelen bestaanszekerheid en (arbeids)participatie. Mensen maken door onbegrip fouten, durven uit onzekerheid niets te veranderen of durven uit angst geen gebruik te maken van regelingen. Mensen kunnen te maken krijgen met een terugvordering of boete, gaan niet of niet opnieuw aan het werk of hebben onder de streep te weinig geld om rond te komen. Verbetering van regelingen via vereenvoudiging is daarom hard nodig om de bestaanszekerheid en de (arbeids)participatie van mensen te verbeteren. Hiervoor zijn **keuzes nodig. Het is een fundamentele opgave die, als we erin slagen stappen te blijven zetten, bijdraagt aan het realiseren van meer vertrouwen van mensen in de overheid.**

In het Regeerprogramma zijn als doelen van de Hervormingsagenda benoemd:

1. Inkomenszekerheid en voorspelbaarheid bieden, ook bij de stap naar werk
2. Begrijpelijkheid van rechten en toegankelijkheid van dienstverlening
3. (Meer) werk moet lonen

Een bijdrage van trajecten aan deze doelen zou moeten leiden tot een **verbetering van bestaanszekerheid en arbeidsparticipatie, de beleidsdoelen op de SZW-begroting en van de wet- en regelgeving sociale zekerheid (zie onderstaand figuur).**

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025- []

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

complexiteit kan bij mensen voor onzekerheid zorgen over rechten, plichten, het inkomen en de ondersteuning.

Complexiteit van wet- en regelgeving kan een oorzaak zijn

van het maken van fouten en niet gebruik.

keuzes nodig. Het is een fundamentele

opgave die, als we erin slagen stappen te blijven zetten, bijdraagt aan het

realiseren van meer vertrouwen van mensen in de overheid.

verbetering

van bestaanszekerheid en arbeidsparticipatie, de beleidsdoelen op de

SZW-begroting en van de wet- en regelgeving sociale zekerheid (zie

*Doelen Hervormingsagenda
inkomensondersteuning uit
Regeerprogramma:*

1. Inkomenszekerheid en voorspelbaarheid bieden, ook bij de stap naar werk
2. Begrijpelijkheid van rechten en toegankelijkheid van dienstverlening
3. (Meer) werk moet lonen

*Doelen SZW-begroting
en wet- en regelgeving
sociale zekerheid*

Bestaanszekerheid en
arbeidsparticipatie

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025- [redacted]

Voorstel organisatie Hervormingsagenda

In het Regeerprogramma en de Kamerbrief van 19 november 2024 is toegezegd dat het kabinet voorstellen uitwerkt voor hervorming op de korte, middellange en lange termijn. Hoewel het **1** *primaat bij de afzonderlijke trajecten ligt, bewaakt u als coördinerend bewindspersoon de inhoudelijke samenhang en voortgang van de "Hervormingsagenda inkomensondersteuning".*

Op verschillende onderdelen van inkomensondersteuning lopen trajecten. Bijvoorbeeld de hervorming van **belastingen en toeslagen, hervorming van de WIA, uitwerking van Participatiewet in balans en harmonisatie van begrippen.** Een concept-overzicht van trajecten (mede na gesignaleerde knelpunten, moties, maar ook in eerdere brieven, Regeerprogramma e.d.) is opgenomen in bijlage 3.

Ambtelijk

Gezien het zwaartepunt van de agenda op terrein van DGSZI is het voorstel de overkoepelende organisatie en coördinatie van de Hervormingsagenda onder te brengen bij **SZW onder DG SZI.** De coördinerende rol evenals implementatie van de verschillende oplossingsrichtingen op de knelpunten en begrippen wordt in de komende periode (zie ook bestedingsvoorstel voor overgangsfase) overgedragen **vanuit DG WAU en het programma VIM.** Op deze manier wordt een goed vervolg gegeven aan de opbrengsten van het programma. DG WAU en DG SZI trekken hierin lopende het jaar samen op.

Bestuurlijk

U bent als coördinerend bewindspersoon politiek verantwoordelijk voor de Hervormingsagenda. Op individuele trajecten kunnen andere bewindspersonen verantwoordelijk of betrokken zijn. U heeft hierover afstemming met hen via **2** *nder meer de beleidsstaf, de BWO's Vereenvoudiging en de Vijfhoek. Er vindt medio maart ook een Catshuissessie plaats in Vijfhoekverband, met name gericht op een gezamenlijke aftrap van het traject Hervorming belastingen en toeslagen.*

Voorstel opdracht Hervormingsagenda

Het kernteam krijgt de opdracht om:

- **Overzicht** te creëren in de lopende en gewenste trajecten in de sociale zekerheid, inclusief vereiste capaciteit, om die **ter prioritering en fasering** voor te kunnen leggen aan de ambtelijke top en aan u als coördinerend bewindspersoon.
 - Dit gebeurt op basis van een overzicht van korte fiches (projectplan) met daarin per traject het doel, de mijlpalen, een tijdlijn (wat is er mogelijk binnen deze kabinetsperiode (wetgeving of klaarzetten), wat is er mogelijk

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

primaat bij de afzonderlijke trajecten ligt, bewaakt u als coördinerend bewindspersoon de inhoudelijke samenhang en voortgang van de "Hervormingsagenda inkomensondersteuning". belastingen en toeslagen, hervorming van de WIA, uitwerking van Participatiewet in balans en harmonisatie van begrippen. SZW onder DG SZI. vanuit DG WAU en het programma VIM.

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

onder meer de beleidsstaf, de BWO's Vereenvoudiging en de Vijfhoek. Er vindt Catshuissessie prioritering en fasering

volgende kabinetsperiode, betrokken stakeholders, de vereiste (wetgevings-)capaciteit.

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025

- De trajecten langs een afwegingskader te leggen en op basis hiervan een advies aan u uit te brengen over prioritering en fasering. Voorstel is om in de prioritering de impact op mensen als zware factor mee te wegen, in relatie tot andere factoren als benodigde capaciteit, implicaties voor de uitvoering en budgettaire gevolgen. Het afwegingskader wordt vooraf aan u voorgelegd.
- Goed op de hoogte en dienstverlenend te zijn richting de trajecten, en zorg te dragen over de rapportage over de Hervormingsagenda als geheel. De losse trajecten worden, op basis van de prioritering en fasering, door het kernteam geïntegreerd in **1^{en} Hervormingsagenda met routekaart voor korte, middellange en lange termijn, met goede aansluiting op budgettaire besluitvorming. Voorstel is deze routekaart in juni 2025** voor het eerst aan de Kamer aan te bieden en jaarlijks over de voortgang te rapporteren.
 - Hiertoe wordt de huidige jaarlijkse Vereenvoudigingsagenda sociale zekerheid gepromoveerd van een instrument voor rapportage naar een instrument voor agendering, met goede aansluiting op jaarlijkse budgettaire besluitvorming. Er volgt een nieuwe rapportage aan de Kamer, waar de inhoud van de huidige Vereenvoudigingsagenda in op zal gaan. Om aan te sluiten op de woorden uit het Regeerprogramma wordt dit de jaarlijkse Hervormingsagenda inkomensondersteuning.
- **Zicht houden op de samenhang/kruisverbanden en tijdig agenderen van vraagstukken bij de ambtelijke stuurgroep** en vervolgens periodiek bij u in de beleidsstaf.
 - Belangrijk is dat er consistentie zit in de gehanteerde uitgangspunten van voorstellen. En dat goed in beeld komt welke gevolgen keuzes in het ene traject hebben voor het andere. Bijvoorbeeld de implicaties van de fiscale herziening voor het netto sociaal minimum. De crux is dat er zicht ontstaat op de realisatie van voorstellen en de opbrengsten hiervan voor mensen. Hiertoe wordt er een **jaarlijks overzicht (beleidskader)** van beleidsopties en richtingen gemaakt vanuit burgerperspectief, dat de inhoudelijke samenhang in beeld brengt en bewaakt.
 - **Zo kunnen ook gewenste maatschappelijke effecten en indicatoren worden geformuleerd (wanneer is de Hervormingsagenda een succes?).** Dit kan worden aangevuld met informatie voor bepaalde persona's of bij levensgebeurtenissen. Zodat getoetst kan worden of het stelsel verbeterd is, wanneer bijvoorbeeld iemand zijn baan verliest.
- U te ondersteunen in uw rol als coördinerend bewindspersoon door tijdens de kabinetsperiode de afstemming met andere interdepartementale trajecten te organiseren en zo een domeinoverstijgende aanpak vanuit burgerperspectief te borgen.

Voorstel procesplanning

Onderstaand vindt u een voorstel voor de planning en organisatie van de onderdelen van de aanpak, met een aantal beslismomenten. De inhoudelijke uitwerking van de afzonderlijke trajecten loopt niet mee in dit overzicht.

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-------------------------	----------------------	------------------

één Hervormingsagenda met routekaart voor korte, middellange en lange termijn, met goede aansluiting op budgettaire besluitvorming. Voorstel is deze routekaart in juni 2025 Zicht houden op de samenhang\kruisverbanden en tijdig agenderen van vraagstukken bij de ambtelijke stuurgroep jaarlijks overzicht (beleidskader) Zo kunnen ook gewenste maatschappelijke effecten en indicatoren worden geformuleerd (wanneer is de Hervormingsagenda een succes?).

Februari t/m juni 2025	Coördinatie en besluitvorming routekaart (Kamerbrief met prioritering en fasering)
Februari	<i>Stappen en momenten bestuurlijke besluitvorming:</i> - Start proces en creëren overzicht en inzicht - Nota met overzicht fiches en voorstel afwegingskader - Nota met advies prioritering en fasering - 1 nota met Kamerbrief, routekaart en beleidskader
Maart	
April- mei	
Juni	
Februari 2025 en doorlopend	Ontwikkelen aanpak coördinatie samenwerking op het stelsel binnen SZW: vereenvoudiging volgens zelfde doelen en uitgangspunten
Juli 2025 t/m november 2025	Ontwerpen jaarlijks proces financiële besluitvorming vereenvoudigingsvoorstellen m.i.v. voorjaarsbesluitvorming 2026
Doorlopend	Ondersteuning rol coördinerend bewindspersoon

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025

Samen met de publieke dienstverleners, gemeenten en mensen om wie het gaat
Op basis van uitgebreide analyses en rapporten van de afgelopen jaren over waar het knelt voor burgers, is deze aanpak opgestart en wordt ook het vervolg vormgegeven. De focus in het 3de eerste half jaar ligt op de totstandkoming van de routekaart en tegelijkertijd zetten we vol vaart op de inhoudelijke voortgang op de belangrijkste sporen van de Hervormingsagenda (conform Regeerprogramma). In de vervolgaanpak vanaf de zomer 2025, zal uitdrukkelijk de doelgroep worden betrokken in de verdere ontwikkeling van het programma rond de Hervormingsagenda. Bijvoorbeeld via geregelde rondetafelgesprekken, interviews en participatie in de aanpak van bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen.

Ook de publieke dienstverleners en gemeenten worden betrokken in de verdere ontwikkeling van het programma rond de Hervormingsagenda. We voeren op dit moment het gesprek, op welke manier en op welke momenten hun participatie het meest passend is. Via de lopende afzonderlijke beleidstrajecten worden de publieke dienstverleners en gemeenten al intensief betrokken bij de ontwikkeling van beleidsopties (bijvoorbeeld Participatiewet in balans en Vereenvoudiging Toeslagenwet). Bij het traject Hervorming belastingen en toeslagen, wat meer in de startfase is, is dit nog minder het geval. Verder worden zij overkoepelend betrokken via de hoogambtelijke overleggrems van het Topberaad en het Directeurenoverleg inkomensondersteuning. Hierin hebben UWV, SVB, VNG, Divosa, Belastingdienst, Dienst Toeslagen, DUO en CAK zitting, naast de departementen SZW, FIN, VWS en VRO.

Voor de bestuurlijke afstemming moet nader worden bepaald of er meer nodig is dan het benutten van reguliere BO's met de VNG en de zbo's.

Pagina: 6

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
Nota met Kamerbrief, routekaart en
beleidskader

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Is dit een andere kamerbrief dan het voorstel met drie varianten?

Dat is verwarrend

Ik snap de parallelle sporen, maar dan gelijktijdig inzicht bieden in hervorming belasting en toeslagen met andere trajecten

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

eerste half jaar ligt op de totstandkoming van de
routekaart en tegelijkertijd zetten we vol vaart op de inhoudelijke voortgang op de
belangrijkste sporen van de Hervormingsagenda (conform Regeerprogramma).

afzonderlijke beleidstrajecten worden

hoogambtelijke overleggrems van het Topberaad en het

Directeurenoverleg inkomensondersteuning. Hierin hebben UWV, SVB, VNG,

Divosa, Belastingdienst, Dienst Toeslagen, DUO en CAK zitting, naast de

departementen SZW, FIN, VWS en VRO.

BO's met de VNG en de zbo's.

Politieke context

Vereenvoudiging en verbetering van een wet vergt een continue afweging tussen soms tegenstrijdige doelen. Vereenvoudiging brengt (inkomens)gevolgen en dus afruilen en politieke keuzes met zich mee. Eén van de meest voorkomende afwegingen is die tussen gerichtheid en eenvoud. Voorstellen die het stelsel eenvoudiger maken en meer zekerheid bieden aan mensen, zullen vaak als neveneffect hebben dat de overheid mensen minder gericht kan ondersteunen. Daarnaast heeft de vormgeving van uitkeringen ook effect op de gang naar de arbeidsmarkt. Enerzijds kan minder gerichtheid (meer) werken lonender maken; anderzijds kan hogere inkomensondersteuning werken ontmoedigen.

Daarnaast hebben voorstellen voor de middellange en lange termijn om duurzaam te zijn, een brede politieke meerderheid nodig in de Kamer. Zodat volgende kabinetten kunnen voortbouwen op de Hervormingsagenda.

Om de Kamer goed mee te nemen in de keuzes van de Hervormingsagenda en een breed draagvlak te realiseren wordt de Kamer goed op de hoogte gehouden, bijvoorbeeld door jaarlijkse technische briefings.

Datum
19-02-2025

Onze referentie
2025-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept-Kamerbrief met beleidsreactie op rapport IBTD Ritme in vereenvoudiging	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Handreiking IBTD: Ritme in vereenvoudiging	Ter informatie (niet verzenden)	
3	Concept-overzicht Onderwerpen Hervormingsagenda	Ter informatie (niet verzenden)	

TER VOORBEREIDING

Directi

Datum

16-04-2025

Onze referentie

2025

Opgesteld door

Persoonsgegevens

Aan

Minister van SZW en Staatssecretaris P&I

nota

Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning

Aanleiding

In het Regeerprogramma is aangekondigd dat het kabinet de inkomensondersteuning wil hervormen met drie doelen: inkomensondersteuning moet bestaanszekerheid bieden, deze moet makkelijker te begrijpen zijn en (meer) werken moet lonen. Op verschillende onderdelen van inkomensondersteuning lopen al trajecten voor vereenvoudiging. U (MSZW) heeft aangegeven behoefte te hebben aan een routekaart voor deze kabinetsperiode en verder. Met de routekaart willen we met u komen tot prioritering en fasering. Zodat duidelijk is hoe we stapsgewijs het verschil gaan maken in vereenvoudiging voor mensen. En de Kamer wordt meegenomen in de ambitie en stappen op korte, middellange en lange termijn.

In deze nota vindt u een voorstel voor de uitwerking van de Hervormingsagenda. Deze nota is ter voorbereiding op de bespreking in de beleidsstaf van 22 april (MSZW) en 23 april (SP&I). Op 6 mei staat een vervolgbespreking in de gezamenlijke beleidsstaf gepland. Voorstel is om de Kamer eind juni te informeren middels een brief met een routekaart.

Deze Kamerbrief zal een vervolgbrief zijn op de brief van 19 november 2024, en invulling van de toezegging om de Kamer in het voorjaar 2025 te informeren hoe de afzonderlijke trajecten binnen deze agenda in samenhang uitgewerkt gaan worden. Ook sluit de brief het programma VIM af en maakt de opbrengsten van dit programma onderdeel van de Hervormingsagenda.

Ter bespreking

Tijdens de beleidsstaf gaan we graag met u in gesprek over uw ambitie op de 6 sporen en welke richting en prioriteiten u hierin wilt aangeven. We gaan graag met u in gesprek of u het beeld deelt dat dit de belangrijkste opgaven en onderwerpen zijn om op te nemen in de Hervormingsagenda inkomensondersteuning richting 2035.

Kernpunten

- Vereenvoudiging van de sociale zekerheid is een noodzakelijke opgave voor mensen. Daarom lopen er al verschillende trajecten en is in het Regeerprogramma de Hervormingsagenda in het leven geroepen. Vanwege de vele vereenvoudigingstrajecten die lopen of wenselijk zijn, noopt het de organisatie tot prioritering en fasering. Tegelijkertijd is het van cruciaal belang

Uiterlijk bij

17 april 2025

Bijlage(n)

4

dat er voortgang wordt georganiseerd en dat er keuzes aan u kunnen worden voorgelegd die passen in de strategie voor vereenvoudiging, dus in lijn zijn met de lange termijn ontwikkeling van het gehele stelsel. De Hervormingsagenda is de meerjarige, overkoepelende aanpak dat koers zet naar een vereenvoudigd stelsel. De aanpak moet daarom robuust zijn over verschillende kabinetsperiodes heen, waar ruimte blijft voor kabinetten om hun eigen accenten te leggen. Voorstel is de Hervormingsagenda een looptijd van tien jaar te geven, tot 2035.

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025

- In de nota van 21 februari 2025 hebben wij u meegenomen in het voorstel voor proces van prioritering en fasering tot aan de Kamerbrief met routekaart.
- Als eerste stap in dit proces heeft de ambtelijke Stuurgroep een overzicht van lopende trajecten gemaakt, en de aspecten in kaart gebracht die meewegen in de prioritering en fasering. Dit heeft nu geresulteerd in een fichebundel van trajecten (bijlage 2), ingevulde afwegingskaders (heatmaps) per traject (bijlage 3) en specifiek een overkoepelend vergelijkend overzicht vanuit de impact op mensen (bijlage 4). In de heatmaps komen de volgende aspecten terug:
 - *Impact op mensen*: aantallen, welke inkomensgroepen het raakt, de ernst of schrijnendheid van het vraagstuk, aan welke doelen van de Hervormingsagenda het traject bijdraagt.
 - *Impact op de uitvoering*: vereenvoudigt het de uitvoering?
 - *Haalbaarheidsinschatting*: is het uitvoerbaar, welke financiële inschatting, en inschatting van politiek draagvlak.
 - Daarnaast is een aantal algemene kenmerken geïnterpreteerd zoals of er sprake is van een motie, toezegging of andere verplichting, welke ambtelijke capaciteit benodigd is en of de oplossing gericht is op de korte, middellange of lange termijn.
- Vervolgens is op basis van deze informatie door de ambtelijke Stuurgroep een overzicht van prioritaire onderwerpen gemaakt (zie ook bijlage 1). Deze trajecten lopen merendeels al, maar zijn in verschillende fasen en sommige liggen stil. Het voorstel is te gaan werken met 6 sporen van de Hervormingsagenda en onder deze sporen een meerjarige samenhangende aanpak uit te gaan voeren. In de agenda (brief) komt per spoor een beschrijving van het probleem voor mensen, de ambitie op het thema, en welke stappen daarin worden gezet de komende jaren. De sporen zijn opgenomen in onderstaande tabel:

Concept-overzicht prioritaire onderwerpen Hervormingsagenda:

1. Het borgen van een toegankelijk sociaal minimum   • Vereenvoudiging gemeentelijke regelingen – verhouding Rijk/gemeenten • Analyse toereikendheid sociaal minimum in relatie tot landelijke en gemeentelijke regelingen • Kwijtschelding belastingen en samenloop met UWV-uitkeringen • (Onderzoek) Maken in het vangnet (Toeslagenwet, Energiearmoede, AIO, bijzondere bijstand, alleenverdieners, enz.) • Proactieve dienstverlening (uitvoering gemeenten, UWV, SVB op gemeentelijke regelingen, kwijtschelding, (bijz.) bijstand, Toeslagenwet, AIO).
2. Zekere en begrijpelijke regelingen als vangnet en bij werkloosheid

• Participatiewet in balans spoor 2 • Vereenvoudiging Toeslagenwet • Vereenvoudiging WW • Vereenvoudiging Anw • Modernisering sociale zekerheid Caribisch Nederland	Datum 16-04-2025 Onze referentie 2025-
3. <i>Vereenvoudiging begrippen en overgangsrecht</i> • Harmonisatie en standaardiseren begrippen: 1. Inkomen 2. Partner 3. Vermogen • Vereenvoudiging AOW-leefvormen (objectief partnerbegrip) • Kostendelersnorm • Overgangsrecht	
4. <i>Een zekere en begrijpelijke regeling voor arbeidsongeschiktheid (incl. verbetering en vereenvoudiging vaststelling en gegevens werknemersregelingen)</i> • Verbetering en vereenvoudiging WIA • Vraagstuk groep zonder arbeidsvermogen/ arbeidsongeschikten in de huidige Participatiewet en relatie met de Wajong (nu uitgewerkt binnen Participatiewet in balans spoor 2) • Knelpunt doorwerking draagkrachtverhogende uitkeringen (oplossing forfaitair bedrag) • Herziening daglonensystematiek • Polisadministratie • Vereenvoudiging Anw (relatie groep AO in de Anw)	
• <i>Een zekere en begrijpelijke tegemoetkoming voor kinderen</i> • Toekomst kindregelingen - één kindregeling (WKB en AKW) • Dubbele kinderbijslagen • Internationale uitvoering SVB • Herziening financieringsstelsel kinderopvang • Inkomensafhankelijke kindregeling Caribisch Nederland	
5. <i>Verminderen van negatieve effecten van fouten en terugvorderingen, verhogen van voorspelbaarheid van het inkomen</i> • Herijking handhaving (meer uniformiteit, eenduidige sancties, bredere bevoegdheden voor waarschuwing en inperking duur sancties) • Terugvorderen ter hoogte van netto • Verminderen keteneffecten door nabetalings uitkeringen • Knelpunt drempels arbeidsparticipatie door terugvorderingen (principe hebben is houden) • Aanpak preventie van fouten/overtredingen • Harmoniseren betaaldaten	
Trajecten die buiten directe SZW-besluitvorming vallen maar in scope Hervormingsagenda en waarop samenhang en aansluiting wordt georganiseerd door SZW: • Hervorming belasting- en toeslagenstelsel (FIN) • Fiscale aftrek specifieke zorgkosten (FIN, VWS)	

• Meerkosten zorgregelingen voor chronisch zieken /gehandicapten (VWS) • Knelpunt vergoeding vrijwilligers (FIN) Naar deze trajecten zal in de Kamerbrief ook kort worden verwezen.

Datum
16-04-2025

Onze referentie
2025

- Tijdens de beleidsstaf gaan we graag met u in gesprek over uw ambitie op de 6 sporen en welke richting en prioriteiten u hierin wilt aangeven. We gaan graag met u in gesprek of u het beeld deelt dat dit de belangrijkste opgaven en onderwerpen zijn om op te nemen in de Hervormingsagenda inkomensondersteuning richting 2035.
- De volgende stap in prioritering is dat er, mede op basis van uw prioriteiten, een voorstel voor fasering in jaren wordt uitgewerkt. Dit wordt in de Kamerbrief gevisualiseerd in een routekaart voor korte, middellange en lange termijn. Elk jaar zal er vervolgens worden gerapporteerd over de voortgang en zal er goede aansluiting op de Voorjaarsbesluitvorming worden georganiseerd. Dit zal met ingang van voorjaar 2026 zijn.
- Het doel van de Hervormingsagenda is ook zicht houden op de samenhang/kruisverbanden en zorgdragen dat deze inzichten meegenomen worden in de losse trajecten zodat het stelsel als geheel ook beter gaat werken voor mensen. Daarom wordt er per spoor een overkoepelende opdrachtformulering in de Kamerbrief beschreven. Dit zal uitgaan van de samenhangende opgave vanuit perspectief van mensen en niet vanuit regelingen.
- Samenvattend is het voorstel om de Kamerbrief als volgt op te bouwen:
 - Inleiding met problematiek en doelen
 - Scope en aanpak:
 - Sturen en richting geven aan uitlegbare hervormingen waarbij de impact op mensen centraal staat, en die bijdragen aan gemeenschappelijk doel
 - Prioriteren en faseren en daarin inzicht geven met routekaart
 - Zicht houden op samenhang
 - Doorlopend, jaarlijks proces, brede baten en aansluiting budgettaire besluitvorming
 - Betrokkenheid mensen, mede-overheden en publieke dienstverleners
 - Routekaart met inhoudelijke sporen (per blok plaatje en in bijlage volledige routekaart):
 - Opdrachtformulering per spoor, met probleem (voor mensen), ambitie/doel, stappen en afruilen, inclusief knelpunten en begrippen VIM per spoor:
 - Het borgen van een toegankelijk sociaal minimum
 - Zekere en begrijpelijke regelingen als vangnet en bij werkloosheid
 - Vereenvoudiging begrippen en overgangsrecht
 - Een zekere en begrijpelijke regeling voor arbeidsongeschiktheid (incl. verbetering en vereenvoudiging vaststelling en gegevens werknemersregelingen)
 - Een zekere en begrijpelijke tegemoetkoming voor kinderen
 - Verminderen van negatieve effecten van fouten en terugvorderingen, verhogen van voorspelbaarheid van het inkomen

- Korte verwijzing naar voortgang overige interdepartementale trajecten en de relevante brieven

Datum
16-04-2025

Bijlagen

Onze referentie
2025-

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept-overzicht prioritaire onderwerpen	Ter informatie	
2	Fichebundel met onderwerpen	Ter informatie	
3	Verzamelbundel met heatmaps/afwegingskaders	Ter informatie	
4	Overzicht impact op mensen	Ter informatie	

Aan

Minister van SZW en Staatssecretaris

nota

TK-brief Routekaart Hervormingsagenda
inkomensondersteuning

TER BESLISSING

Directie

Datum
27-05-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Uiterlijk bij
28 mei 2025

Bijlage(n)
1

Aanleiding

In de gezamenlijke beleidsstaf van DGSZI op 6 mei hebben we u gesproken over de eerste concept-Kamerbrief Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. Met deze nota leggen we u een **1** **blgende versie van de brief voor**. Deze brief zal na **2** **verwerking van uw reacties, worden aangeboden ter behandeling in de Ambtelijke vijfhoek van 17 of 24 juni**, en vervolgens in de **Politieke vijfhoek van 2 juli** en de **MR van 4 juli**.

Geadviseerd besluit

- Kunt u instemmen met de **teksten van de brief**, heeft u specifieke wensen of aanvullingen?
- In de beleidsstaf van 23 april gaf de Staatssecretaris de **Wajong als** mogelijk onderwerp aan. Kunt u instemmen met de verwerking van deze wens op pagina 19 en 20 onder de alinea's **'structureel geen arbeidsvermogen'** en **'Wajong'**?

Kernpunten

Doelstelling brief

- In het Regeerprogramma is aangekondigd dat het kabinet de **3** **komensondersteuning wil hervormen** met drie doelen: inkomensondersteuning moet **bestaanszekerheid** bieden, deze moet **makkelijker te begrijpen** zijn en (meer) **werken moet lonen**. Op verschillende onderdelen van inkomensondersteuning lopen al trajecten voor vereenvoudiging. U heeft aangegeven behoefte te hebben aan een routekaart voor deze kabinetsperiode en verder. Met de routekaart willen we komen tot prioritering en fasering. Zodat duidelijk is hoe we stapsgewijs het verschil gaan maken in vereenvoudiging voor mensen. En de Kamer wordt meegenomen in de ambitie en stappen op korte, middellange en lange termijn.
- Elk jaar zal er vervolgens worden gerapporteerd over de **voortgang en zal** er goede aansluiting op de **Voorjaarsbesluitvorming** worden georganiseerd. Dit zal met ingang van voorjaar 2026 zijn.
- De ambtelijke adviezen en onderzoeken van het afgeronde programma Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen (VIM) zijn meegenomen in de totstandkoming van deze agenda en worden via de bijlagen aan uw Kamer aangeboden.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - TK-brief Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-------------------------	----------------------	------------------

volgende versie van de brief voor.
vijfhoek van 17 of 24 juni,
Ambtelijke
Politieke vijfhoek van 2 juli
MR van 4 juli.
teksten van de brief,
Wajong als
'structureel geen
arbeidsvermogen' en 'Wajong'?

 Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
---	-------------------------	----------------------	------------------

 Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-------------------------	----------------------	------------------

inkomensondersteuning wil hervormen
werken moet lonen.
bestaanszekerheid
makkelijker te begrijpen
voortgang en zal
Voorjaarsbesluitvorming

- Een visualisatie van het stelsel + de 6 sporen (in plaats van de Routetabellen) wordt in de volgende versie met u gedeeld.

Datum
27-05-2025

Proces en aandachtspunten

Onze referentie
2025- [REDACTED]

- De teksten in de brief worden afgestemd met de publieke dienstverleners, gemeenten en sociale partners.
- Deze brief zal na verwerking van uw reacties, worden aangeboden ter behandeling in de Ambtelijke vijfhoek van 17 of 24 juni. De Politieke vijfhoek van 2 juli en Ministerraad van 4 juli zal worden benut.
- Op 20 mei is de vorige versie van de brief met de Ambtelijke vijfhoek besproken. Aankomende week zal de schriftelijke interdepartementale afstemmingsronde starten, wel is al duidelijk dat **1** **FIN/IRF zich op het standpunt baseert dat er niet zonder meer vooruit kan worden gelopen op besluitvorming tot wetsvoorstellen.** Echter is in de Ambtelijke vijfhoek ook gedeeld door de aanwezige departementen dat er ruimte moet zijn voor **ambitie.**
 - De stevigheid van toon is op een aantal onderwerpen in de huidige tekst al aangepast.
 - In de Routetabellen (onder elk spoor) staat nu al duidelijker aangegeven wanneer er naar benadering besluitvorming zal plaatsvinden, waarna eventueel een wetsvoorstel wordt uitgewerkt.
 - Ook staat aan het begin van de brief duidelijker aangegeven dat dit een **werkagenda met ambitie is,** waarvan concrete uitwerking op de sporen stapsgewijs komt en vervolgens gewogen moet worden in kabinet en Kamer, inclusief de budgettaire randvoorwaarden. Jaarlijks zal de stand worden opgemaakt binnen welke trajecten vereenvoudigingsopties gereed zijn voor besluitvorming, om die in het kabinet te kunnen wegen in de voorjaarsbesluitvorming.
 - Omdat er geen tot weinig uitloop is na de MR van 4 juli, is het voor een vlotte verzending belangrijk om de afstemming komende weken met **FIN/IRF goed te doorlopen.** Anders bestaat het risico dat de brief er niet voor de zomer uit kan.

Relatie met toeslagen, Hervorming belastingen en toeslagen en oplegbrief

- In deze brief lichten we toe dat de hervorming van inkomensondersteuning een groot deel van de sociale zekerheid, de toeslagen en aspecten van de fiscaliteit beslaat. En dat het kabinet voor een effectieve **aanpak gerichte stappen zet in de breedte** van het domein. In deze brief gaan we uitgebreid in op onze **2** **ambities voor de sociale zekerheid: de Hervormingsagenda richt zich op trajecten die bijdragen aan begrijpelijker inkomensondersteuning en (bestaans-)zekerheid.** In deze brief staan enkele onderwerpen die domeinoverstijgend zijn en waar u (de Minister van SZW, de Staatssecretaris van Participatie en Integratie) met de Staatssecretaris van Herstel en Toeslagen en de Staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane **samenwerkt.** Dit zijn het **harmoniseren van betaalmomenten, het vereenvoudigen van begrippen, de kindregelingen en het verminderen van keteneffecten door nabetalingen.**
- Over de Hervorming van **fiscaliteit en toeslagen** wordt de Kamer **gelijktijdig, maar via een afzonderlijke brief geïnformeerd.** Over de

Pagina: 2

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

FINV/IRF zich op het
standpunt baseert dat er niet zonder meer vooruit kan worden gelopen op
besluitvorming tot wetsvoorstellen.
ambitie.
werkagenda met ambitie is,
FINV/IRF goed te doorlopen.
aanpak gerichte stappen zet in de breedte

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

ambities voor de sociale
zekerheid: de Hervormingsagenda richt zich op trajecten die bijdragen aan
begrijpelijkere inkomensondersteuning en (bestaans-)zekerheid.
samenwerkt.
harmoniseren van betaalmomenten, het vereenvoudigen van begrippen,
de kindregelingen en het verminderen van keteneffecten door
nabetalingen.
fiscaliteit en toeslagen
gelijktijdig, maar via een afzonderlijke brief geïnformeerd.

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

beleidsprioriteiten op het gebied van de toeslagen is de Kamer 31 maart jl. geïnformeerd door staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen.

- Het voornemen is om de onderliggende brief + de brief over Hervorming fiscaliteit en toeslagen middels een *oplegbrief* gezamenlijk aan de Kamer aan te bieden. Hiervoor wordt zoveel als mogelijk hetzelfde proces in de onderraden aangehouden, maar in ieder geval gestreefd naar gelijktijdige behandeling in de MR van 4 juli.

Datum
27-05-2025

Onze referentie
2025-

1 **initiatief Kamer Vereenvoudigingsplan**

- Onlangs is het initiatief gekomen vanuit enkele Kamerfracties om tot een **jaarlijks Vereenvoudigingsplan te komen**. Er was al een kabinetsreactie in voorbereiding op dit onderwerp, naar aanleiding van de IBTD-handreiking *Ritme voor vereenvoudiging*. Deze conceptbrief is eerder aan u voorgelegd. Deze kabinetsreactie wordt momenteel door het Ministerie van Financiën herzien naar aanleiding van dit initiatief, en zal nog met u worden afgestemd. In ieder geval komt u met de brief over de Hervormingsagenda al tegemoet aan de wens om jaarlijkse besluitvorming te organiseren over vereenvoudigingsvoorstellen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Conceptbrief	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Routekaart	Ter informatie (niet verzenden)	Volgt
3	Analyse toereikendheid inkomen sociaal minimum	Ter informatie (niet verzenden)	
4	Rapport (Over)leven met inkomensondersteuning	Ter informatie (niet verzenden)	
5	Complexiteit inkomensondersteuning in persona's	Ter informatie (niet verzenden)	
6	SEO, De impact van eenvoud	Ter informatie (niet verzenden)	

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
--	-------------------------	----------------------	------------------

Initiatief Kamer Vereenvoudigingsplan
jaarlijks Vereenvoudigingsplan te komen.

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie [redacted]

Datum
08-07-2025

Onze referentie
2025-[redacted]

Opgesteld door
Persoonsgegevens [redacted]

Uiterlijk bij
8 juli 2025

Bijlage(n)
0

Aan Minister van SZW en Staatssecretaris

nota

Verzoek tot ondertekening

Aanleiding

Voor u ligt de Kamerbrief Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. De politieke vijfhoek van 8 juli heeft akkoord gegeven op deze brief met enkele kleine tekstuele aanpassingen. De brief is in de Ministerraad van 11 juli onder de conclusies van de politieke vijfhoek geagendeerd en kan daarna naar de Tweede Kamer worden verzonden.

Verzoek tot ondertekening

Graag verzoek ik u om de brief te ondertekenen.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Verzoek tot ondertekening

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Akkoord			
